

รายงานผลการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพสู่โรงเรียนนวัตกรรม
ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

นายไพโรจน์ พรหมสอน

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19
จังหวัดเลย - หนองบัวลำภู

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จังหวัดเลย - หนองบัวลำภู
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานผลการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพสู่โรงเรียนนวัตกรรมการศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานผลการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพสู่โรงเรียนนวัตกรรมการศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

- 1) การติดตามห้องเรียนคุณภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ด้านบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านคุณภาพผู้เรียน
- 2) นวัตกรรมที่เกิดจากการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพสู่โรงเรียนนวัตกรรมการศึกษาของผู้บริหารและครู
- 3) รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบติดตามห้องเรียนคุณภาพสู่โรงเรียนนวัตกรรมการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 และแบบเก็บข้อมูล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา คำนวณหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิธีดำเนินการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพสู่โรงเรียนนวัตกรรมการศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 แบ่งเป็น 3 ระยะ โดยใช้การดำเนินการ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 เตรียมการ ดำเนินการตามขั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลที่หลากหลาย (Analysis Data) เพื่อจัดกลุ่มโรงเรียนจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนในสังกัดที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ 3 ขึ้นไป ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยจัดกลุ่มผลในระดับดีมาก ดี ปานกลาง ปรับปรุง และปรับปรุงเร่งด่วนซึ่งนับว่าเป็นจุดเด่น จุดด้อยของการจัดการเรียนการสอน และกำหนดวิธีการติดตามผลที่เหมาะสม เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ขั้นที่ 2 สร้างเครือข่ายและทีมงาน (Network and Teamwork) เป็นการให้ความร่วมมือการมีส่วนร่วมของบุคลากรทางวิชาชีพต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการดำเนินการโดยประชุมคณะกรรมการจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพ

ระยะที่ 2 ปฏิบัติการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพ ดำเนินการตามขั้นที่ 3 เรียนรู้ร่วมกัน (Knowledge) โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครูผู้สอนโดยการกำหนดเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาห้องเรียนให้เป็นห้องเรียนคุณภาพตามองค์ประกอบ 3 ด้าน และใช้กระบวนการ ใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ค้นหารูปแบบการสอน เทคนิคการสอน สื่อนวัตกรรมที่หลากหลาย และสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพโดยเฉพาะคุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน นำเสนอ

แนวคิดร่วมกัน นำแนวทาง วิธีการและนวัตกรรมไปใช้ ขั้นที่ 4 ลงมือปฏิบัติ (Active) ประชุมครูผู้สอน ในโรงเรียนเพื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางวิธีการนำนวัตกรรมสู่ห้องเรียนโดย ดำเนินการตามแนวทางการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำผลการจัดการเรียนการสอน มาสะท้อนผล และขั้นที่ 5 นิเทศติดตามผล (Supervision) เป็นการช่วยเหลือแนะนำชี้แจงการดำเนินงาน การปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในการที่จะส่งเสริมให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้นโดยใช้ รูปแบบการนิเทศที่หลากหลาย เช่น Coaching & Mentoring แบบ Sandwich แบบ PIDRE

ระยะที่ 3 สรุปผลการดำเนินงาน ดำเนินการตามขั้นที่ 6 ประเมินผลการดำเนินงาน (Evaluation) เป็นการ 1) รายงานสรุปผลการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพสู่โรงเรียนนวัตกรรมที่ส่งผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (1) ด้านการบริหารจัดการ (2) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ (3) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) รายงานจำนวน นวัตกรรมโรงเรียนคุณภาพ 3) รายงานจำนวนนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน และ 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรในระดับ 3 ชั้นไป ของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นภาพรวม

ผลการศึกษา พบว่า

1.การติดตามห้องเรียนคุณภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

จากการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพสู่โรงเรียนนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 มีผลจากการดำเนินงาน ดังนี้

ด้านบริหารจัดการ ระดับห้องเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 มีการนำแนวทางการ ขับเคลื่อนตามเกณฑ์ห้องเรียนคุณภาพสู่โรงเรียนนวัตกรรมในทุกห้องเรียน ทุกระดับชั้น จนเกิดเป็น เป็นนวัตกรรมของโรงเรียน มีจำนวนห้องเรียนที่มีการขับเคลื่อนตามเกณฑ์ห้องเรียนคุณภาพ สู่โรงเรียนนวัตกรรม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 คิดเป็น ร้อยละ 91.52 และระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 คิดเป็น ร้อยละ 94.88

ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ระดับห้องเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 พบว่า ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ทุก คน นำแนวทางการขับเคลื่อนตามเกณฑ์ห้องเรียนคุณภาพสู่โรงเรียนนวัตกรรมจนเกิดเป็นนวัตกรรม ในงานส่วนที่ตนเองรับผิดชอบ มีจำนวนห้องเรียนที่มีการขับเคลื่อนตามเกณฑ์ห้องเรียนคุณภาพสู่ โรงเรียน นวัตกรรมโดยครู ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 คิดเป็นร้อยละ 91.18 และระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 คิดเป็น ร้อยละ 93.98

ด้านคุณภาพผู้เรียน ผลคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนในสังกัดเปรียบเทียบปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 พบว่า ค่าเฉลี่ยปีการศึกษา 2562 สูงกว่าค่าเฉลี่ยปีการศึกษา 2561

ผลคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ปีการศึกษา 2562 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ผลคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับดี (3) ขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 พบว่า คะแนนเฉลี่ยปีการศึกษา 2562 สูงกว่าปีการศึกษา 2561

ผลการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพ สุโรงเรียนนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่า ด้านบริหารจัดการ มีผลการขับเคลื่อนมากที่สุด รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลการขับเคลื่อนน้อยกว่าด้านที่ 1 และด้านที่ 2

2. นวัตกรรมที่เกิดจากการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพสุโรงเรียนนวัตกรรม

จากการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพสุโรงเรียนนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ทำให้โรงเรียน ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ทั้ง 52 โรงเรียนมีนวัตกรรมที่เกิดจากการขับเคลื่อนของโรงเรียน มีจำนวนทั้งสิ้น 333 ผลงาน ซึ่งจำแนกเป็นนวัตกรรมโรงเรียน ผู้บริหาร และผลงานนวัตกรรมของครูผู้สอนเพื่อใช้เป็นนวัตกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

3. รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

จากการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพสุโรงเรียนนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ในด้านบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านคุณภาพผู้เรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ทุกโรงเรียนที่นักเรียนเข้าสอบปีการศึกษา

2562 โดยรวมสูงกว่าปีการศึกษา 2561 และมีค่าพัฒนาที่สูงขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพสู่โรงเรียนนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 มีประโยชน์ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารและสถานศึกษา ครูผู้สอน และมีประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ควรสร้างเครือข่ายการนิเทศการศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยความร่วมมือระหว่างผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาพิเศษฯ คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา และประธานกลุ่มเครือข่าย ประธานสหวิทยาเขต มีการนิเทศและนำผลการนิเทศมาปรับปรุงการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ควรส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนให้มีระบบการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและเข้มแข็ง โดยมีการเยี่ยมชั้นเรียน สังเกตการสอนของครู และให้ผู้บริหารและครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

2.1 โรงเรียนควรศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพสู่โรงเรียนนวัตกรรมให้ชัดเจน และชี้แจงกับคณะครูในการขับเคลื่อน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และกำหนดเป้าหมายร่วมกัน

2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรประชาสัมพันธ์แนวทางการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพสู่โรงเรียนนวัตกรรม และนวัตกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ใกล้เคียงได้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพ

3. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการครั้งต่อไป

3.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรศึกษาความพึงพอใจผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่มีต่อแนวทางการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพสู่โรงเรียนนวัตกรรม